

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2017. június

XXIV. évf. 6. szám

„... aki az Úrnak nevét segítségül hívja, megtartatik.”

(ApCsel 2,21b)

Ötven nappal Jézus feltámadása után, a tanítványok életében döntő változás állt be. Feltámadásának negyvenedik napján történt mennybemenetele is éppen eléggé megrázta őket, ám az azt megelőző beszélgetés világossá teszi, hogy bár részesei voltak Isten csodatételének, azaz Jézus feltámadásának, Isten munkája még nem fejeződött be. Jézus mennybemenetele előtt pár perccel még mindig az a gondolat foglalkoztatja őket, hogy akkor most tényleg nem azért jött Jézus, hogy visszaállítsa a letűnt királyság régi dicsőségét („Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izráelnek?” ApCsel 1:6)? Sajátos emberi vonás, hogy elsősorban (és gyakran kizárólag) önmagával foglalkozik, a maga hasznával, a saját elképzelései megvalósításával, és szívesen ennek szolgálatába állítaná még Istent is. Gyülekezeteink egyre fogyatkozó száma is azt mutatja, hogy a szolgáló egyházat kiszolgáló egyházként tartják számon egyre többen. Egyre gyakrabban hallani hűséges idős egyháztagoktól, akik mentetegetni próbálják a fiatalabb generációk egyháztól való idegenkedését, hogy ők nem parancsolhatnak a fiataloknak. Azoknak a fiataloknak, akik nem ritkán az idős szülők házában élnek. Akik természetesnek veszik az anyagi és erkölcsi támogatást. Akik más időtöltést szerveznek istentiszteletek és egyházi szolgálatok idejére. Akik mindent megtehetnek idős szüleikkel, ám az idős szülők szinte lopva, mintha szégyenkezve mennének el a gyülekezeti alkalmasokra, nehogy a nagyhangú fiatalok gúnyos rosszállását magukra vonják. Valahol nagyon elcsúszott a hangsúly a szülő-gyerek erőviszonyaiban.

Valahol a Lélek munkájának fontossága elveszett az életünk és a világ sűrűjében. Az Isten Igéje jó és szép, ám a gyakorlati és materialista kérdések mindig felütik a fejüket, amelyek le akarják rángatni Istent Aladdin dzsinnijének a szintjére. A választott nép mindig tudta, hogy Istenhez kell fordulniuk, amikor bajba kerültek, ugyanakkor a viszonylagos anyagi biztonság és jólét a hitbeli renyhességhez vezetett. Ma is ilyen időket élünk. Amikor azzal takarózunk, hogy igaz, a „rendes” vasárnapokon ugyan nem, de évente néhány alkalommal, a nagy ünnepeken milyen szépen mutat a nagy család az egyéb-

ként egész évben üresen árválkodó templompadban, akkor felmerül a kérdés: mennyire veszi az az ember komolyan Istent, aki szinte csak a nagy ünnepekkor kerül Vele kapcsolatba, s amikor kér, az is inkább követelés és számonkérés, mintsem aláztos könyörgés és imádság? És mennyire veszi az az ember komolyan Istent és egyházát, aki mentetegeti az effajta viselkedést?

Pál apostol minderre nagyon okosan adja meg a választ: „... adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy hatalmasan megerősödjék bennetek a belső ember az ő Lelke által; hogy a Krisztus lakjék szívetekben a hit által, a szeretetben meggyökerezve és megalapozva képesek legyetek felfogni minden szenttel együtt: mi a szélesség és hosszúság, magasság és mélység.” (Ef 3:16-18)

Isten Igéjének ismerete a dolgokat igaz fénybe állítja. Olyan világosságot bocsát ránk, amelyben megismerhetjük, mi mennyit ér, milyen horderejű valójában. Jézus tíz napot adott tanítványainak arra, hogy felkészüljenek a Szentlélek befogadására, amelyet arra használtak, hogy megpróbálták visszaállítani azt a tizenkettes tanítványi rendet, amelyet ismertek, és amelyhez ragaszkodtak. Új tanítványt választottak maguk közé, az áruló helyére, ám az új munkás, szolgálattelvő jelenléte nem hozott csodat, változást, nem hozott Szentleket. Éppen ellenkezőleg, kiderült, hogy bár külsőségeiben hasonlítottak az eredeti tanítványi felálláshoz, és Jézustól tanult imádságban próbálták a már megélt közösséget életben tartani, világossá vált, hogy mindez önmagában nem elég.

Jézus egyértelműen megparancsolja nekik, ne távozzanak el Jeruzsálemből, mert Isten Jézus mennybemenetelével nem zárta le a csodálatos események menetét. Isten nem szűnik meg cselekedni. Így az apostolok ott maradnak, várakoznak, és ebben a várakozásban érzik el hozzájuk a Szentlélek ajándéka, amikor minden megváltozik. Az emberek egyszerre mind a maguk nyelvén megértik, amit a Szentlélektől megáldottak beszélnek, mert Isten Igéje közösséget teremt. Nem csupán leírt szavak, hanem kézzelfogható bizonyosság a Szentlélek cselekvése, amely aztán Péter igehirdetésében válik nyilvánvalóvá.

Áldott pünkösdünnepet!

Péter olyan gyakran képviseli a szájhős, akadémuskodó, ám amikor bizonyításra kerül a sor, rejtőzködő és tagadó embert az evangéliumokban, hogy szinte megelevenedik a Biblia lapjain az ő emberi gyarlósága. Ő az, aki mindig másokkal törődik, aki Jézust is jótékonyan tanácsolni akarja, és az utolsó vacsorakor is üres ígérekkel dobálózik. Péter annak az embernek a példája, aki szavaival megváltja a világot, de tettei már másról tanúskodnak. Hű példája annak, milyen a Szentlélek nélküli ember.

Ezért is vetül rá az Ige fénye a Szentlélek kitöltetésekor. Ő maga a bizonyossága annak, hogy hiába hallotta gyerekkora óta az Igét, hiába ismerte a próféciákat, hiába voltak meg a képességei arra, hogy Krisztus oldalán nagy dolgokat vigyen véghez, ha mindezek mögött nem állt a Szentlélek ereje. Péter életében valósággá válik a jézusi ígért: „... erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek.” (ApCsel 1:8)

Ez az erő megnyitja a szemeit, felismeri sok tévedését és ballépését, és nem szégyelli őszintén megvallani, mégpedig egy nagy sokaság előtt, hogy eddig való élete hiábavaló volt. Felismeri, hogy Isten nem fogja a végtelenségig elnézni a világban tomboló bűnt és istentelenséget. Péter által azt üzeni a Szentlélek Isten: tetteinknek, életünknek tétje van. Ideig-óráig, sőt, akár évekig is ringatózhatunk abban a kényelmes közönyben, amelyet a látszólag gyenge egyházzal szemben megélünk. Néha egy-egy fájdalmas esemény felráz, egy koporsó látványa eszünkbe juttatja, hogy nem minden úgy van, ahogy

a sátán sugallja, amikor szépen, szálanként bontja fel az Isten és köztünk levő köteléket, mert mi hagyjuk, hogy bábként használjon fel minket, a mi Teremtőnk ellen.

Amikor azonban a Szentlélek megkezdí a munkáját, akkor megjelenik annak valósága, hogy mindannyian kegyelemre szoruló nyomorultak vagyunk, akik napról-napra kapjuk az Ő ajándékát Krisztus Jézus által. Isten szeretetét befogadva, teljesen megvilágosítja elménket a felismerés, hogy a világban sok ember számára jön el a lelki sötétség, amely ünnepléi butaságot, a gyermekek evangéliumtól való elszakítását, az okoskodókat látszólag piedesztálra emeli, míg az Isten gyermekei számára nehéz a hazugságok viharában az igazságról beszélni, és igaz keresztyénként élni. Péter, a Szentlélek által, kimondja az igazságot: ebből egyedül csakis a Szentlélek általi újjászületés vezet ki. Aki Isten nevét segítségül hívja, az megtartatik. Aki Isten nevében bízik, hozzá imádkozik, Krisztus szeretetében éli meg mindennapjai kihívásait, a Szentlélek által pedig szívében lángoló tűz éberén tartja lelkét és lelkiismeretét, az nem fél megvallani, hogy az igazság akkor is igazság, amikor kevesen vallják és hiszik, és a hazugság akkor is hazugság, ha sokan próbálják bizonygatni az ellenkezőjét.

„Ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” (Róm 12:2)

Györky Szilvia

Ítélező vagyok! És akkor...?(!)

„Miért nézed a szalkát atyádfia szemében, a saját szemedben pedig nem veszed észre a gerendát?” (Lk 6, 41.)

Kedves Testvéreim! Hogy őszinte legyek, egy nagyon kedves barátom, Ági néni adott ihletet a mostani sorokhoz, aki szintén itt él magyarként Dalmáciában. Időt kell adni saját magunk számára bizonyos dolgokhoz, az ítélezés pedig nem ennek a magaviseletnek a szükséges hozzávalója. Sem mások, sem magunk irányába..

Érdekes az, ahogyan az ember belső világa, gondolkodása, megvilágítása bizonyos dolgok irányába változik helytől, időtől, kultúrától való befolyásolásnak köszönhetően. Itt, úgy értem, messze a biztos református, hitbeli központtól az ember teljesen más hatásoknak van kitéve, melyeket vagy fel tud dolgozni, elbíráni, majd elfogadni és eleget tenni annak, vagy elég sok nehézséggel néz majd szembe, főleg saját lelkiismeretét illetően. Hogy én ezt a feladatot mi módon látom majd el, az első vagy második változat leszek én, esetleg ennek kombinációja, ez a jó Isten kezében van. Nem egyszerű. Már az sem egyszerű, amekkora változás az emberben végbemegy, minekutána tudatosítja, hogy nagy feladat vár rá...

Az én környezetem immáron 6 éve

változott meg, de még mindig feldolgozás alatt áll. Miért? Mert 27 évig magyar, református közegben voltam, mely számomra a biztonságot, családot, hitet, nagy kilengések nélküli megszabott éle-

Simon András grafikája

tet jelentette... itt, Dalmáciában minden megingott. Miért? Még kérdés? Itt a hit inkább a katolikus hagyományoknak való megfelelést és hódolást jelenti, a kul-

túra sokkal szabadosabb (melynek azért vannak előnyei is, meg kell hagyjam), az emberek a csúnyabeszédben fejezik ki, mennyire közvetlenek veled szemben, a napsütésben és az étkezésben lelt örömeik jelentik a boldogságot... (jó, kicsit túlzok), teljesen más közeg, mint amiben én éltem és talpraesettnek éreztem magam. Hm, és mégis úgy érzem, itt van a helyem és feladatom, sőt elhívásom nekem. Nem könnyű, amint azt Te, kedves Olvasóm érezheted néha cikkeimben – mert általában saját mindennapjaim megihletettségében írom soraimat –, de senki sem mondta, hogy könnyű lesz. Mégis, hadd nézzünk ezzel szembe, sőt, ítélezésmentesen. Na, ez ismét egy gócpont, mely nehézségeket állít eléem. Azért, mert nehéz megülni a lovat. Esek az egyik oldalról a másikra, amikor másokat ítélek el pl. a lassúságuk miatt, majd saját magam regulázom, hogy már megint elkapkodtam valamit. Mennyire jó lenne, ha az ember az ítélezésre elfecsérelt időt mondjuk Bibliaolvasással, imádkozással, elmélkedéssel, ön- és környezetelemzéssel/elfogadással/építéssel töltené, hogy kicsit helyretegye saját- és mások lelkivilágát.

Emlékszem, amikor teológiai tanulmányaim során egyszer a hajléktalanokhoz kellett elmennünk, és ott egy lelki alkalmat tartanunk. Őszintén, mi helye van ott annak a kijelentésnek, hogy Isten szeret Téged? Hontalan, étlen-szomjan, de Isten szeret engem? Az első reakció a szembe-röhögés és keserves-szánalmas, siralmas tekintet... Kedves teológus testvéreim és testvéreim, a mi áldott Istenünk Fia nevében! : Minden helyzetnek meg van a maga megközelítési lehetősége. Nekem, mint tanulmányaira (és annak tanáira, vizsgáira, bukásaira, mulasztásaira és örömteli pillanataira) szeretettel (és néha felbuzdulással) gondoló diáknak is vannak kétségeim annak fényében, hogy az ember élete során elég (ön)tudattal/tudással/érzelemmel/hittel rendelkezik-e arra nézve, hogy mekkora hatások érik az emberiség különféle „rétegeit” illetően. Én, aki a magyarországi reformátusság szívének központjában okulásra jelentkeztem, évek elteltével is kétségesnek tartom azt, hogy érdemes vagyok az Ige hirdetésére... Miért? Félre ne értessék, nagyon büszke vagyok arra, hogy itt tanulhattam (és azt az értelmi összességet, melyet elsajátítottam), mélységesen becsülöm tanáiraikat, főleg azért, hogy párszor megbuktattak (mondván, tudsz Te ennél többet is, gyere vissza - lábujgyet: legszívesebben

újra beiratkoznék, s (újra/át)tanulmányoznák mindent), főleg ezért tartozom nagy köszönettel.. Kellett, nagyon is kellett ahhoz, hogy az legyek, aki vagyok. De még mindig azt érzem, hiányosságaim vannak. Azért, mert nem tudom talán igazán átadni azt a másik embernek, hogy miért jó hívő embernek lenni. Talán azért nehéz ez nekem, mert tudom, hogy nehezen viseli az ember azt, ha hitetlen. Főleg itt élve látom ezt... és hogy érezzem elég „jó” igehirdetőnek magam akkor, ha én is néha megingok? Valljuk be, mindenkinek vannak megingásai... Tudat alatt is. Talán azoknak az idős néniknek nincsenek, akik már megjárták az élet poklát is, és tudják, hogy „egyedüli reményem, ó Isten csak Te vagy”. Igen, így van és imádkozom azért, hogy én is így érezzek, hogy legyen kinek és legyen lehetőség hirdetni az embereknek a szeretet és áldás mibenlétét.

Ítékezés és megítéltetés.. Önismeret és megbékélés. Megismertetés és békét hirdetés. Egyszerűen az embernek időt kell szánnia saját magára, hogy tartalmas időt szánhasson másokra. A lassúság nem mindig hátrány, sőt, néha sokkal több pozitívumot tartalmaz, mint a hatékonyság, eredményvadász hirtelenkedés. Sokszor igenis IDŐ szükséges ahhoz, hogy a tuti biztos elméletünkről kiderüljön, hogy elhamarkodott gondo-

lat. Sokkal nagyobb áldásokat hordoz és ajándékoz az a magatartás, mely megfontolt és lélekből fakad.

Be kellene látnunk, hogy az ítékezés lelki szegénységre utal, a hóbörgés és elégedetlenkedés saját magunk elfogadása és kinyilvánítása ellen vall.. Az ember ugyanis, ha tisztában van saját képességeivel, lelki hátterével, a szeretetben való biztonságával, akkor nincs oka sem ítékezni, sem lázadozni, sem békétlenkedni és álmélnodni, hanem továbbra is imádkozni, megtenni a tőle telhető legtöbbet és legjobbat, mindemellett lelki-ekben megőrizve a békeséget és nyugalmat. Ez korántsem ilyen szép folyamat, mint ahogy leírtam, mindenkinek testre szabott tűzpróbái vannak. Azonban, ha ezzel nap mint nap felvesszük a harcot, akkor majd egyszer Ő előtte kegyelemben és koronában részesülünk.

A Szentlélek kitöltetésének ünnepe itt van a kapuk előtt. Kívánom Neked kedves Olvasóm, hogy hogy hitben megélt ünneped, s majd azt követően ünnep-telen féléved is gazdag legyen. Ne légy rest a békés környezet megteremtésére és fenntartására, de légy lusta a türelmetlenségre. Adj lehetőséget magadnak és másoknak is arra, hogy a jó Isten akaratára kibontakozzon az életedben, s mások életében.

Csoma Annamária

BIBLIAOLVASÓ

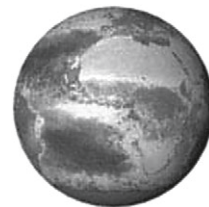
v e z é k f o n a l

1.	Sz.	Jób 22, 1–20	ApCsel 24, 1–9
2.	V.	Jób 22,21–30	ApCsel 24,10–21
3.	H.	Jób 23	ApCsel 24,22–27
4.	K.	Jób 24, 1–17	ApCsel 25, 1–5
5.	Sz.	Jób 24,18–25	ApCsel 25, 6–12
6.	Cs.	Jób 25	ApCsel 25,13–27
7.	P.	Jób 26	ApCsel 26, 1–23
8.	Sz.	Jób 27, 1–10	ApCsel 26,24–32
9.	V.	Jób 27,11–23	ApCsel 27, 1–8
10.	H.	Jób 28, 1–11	ApCsel 27, 9–26
11.	K.	Jób 28,12–28	ApCsel 27,27–44
12.	Sz.	Jób 29, 1–17	ApCsel 28, 1–10
13.	Cs.	Jób 29,18–25	ApCsel 28,11–15
14.	P.	Jób 30, 1–15	ApCsel 28,16–31
15.	Sz.	Jób 30,16–31	1Korinthus 1,1–17
16.	V.	Jób 31, 1–23	1Kor 1,18–31
17.	H.	Jób 31,24–40	1Kor 2, 1–5
18.	K.	Jób 32	1Kor 2, 6–16
19.	Sz.	Jób 33	1Kor 3, 1–5
20.	Cs.	Jób 34	1Kor 3, 6–23
21.	P.	Jób 35	1Kor 4, 1–13
22.	Sz.	Jób 36, 1–25	1Kor 4,14–21
23.	V.	Jób 36,26–37,13	1Kor 5
24.	H.	Jób 37,14–24	1Kor 6, 1–8
25.	K.	Jób 38, 1–38	1Kor 6, 9–20
26.	Sz.	Jób 38,39–39,30	1Kor 7, 1–16
27.	Cs.	Jób 40, 1–14	1Kor 7,17–24
28.	P.	Jób 40,15–41,26	1Kor 7,25–40
29.	Sz.	Jób 42, 1–6	1Kor 8
30.	V.	Jób 42, 7–17	1Kor 9, 1–18
31.	H.	Jóel 1, 1–12	1Kor 9,19–23

J
Ú
L
I
U
S

VILÁGOLDAL

Hitről hívőknek

KÜLÖNLEGES BERLINI DOSSZIÉ (I.)

Isten az, aki engem látott

GYORSJELENTÉS BERLINBŐL-2017. 05. 25. - A KDNP PROTESTÁNS MŰHELYÉNEK három fős delegációja 2017. május 24-én részt vett a CDU Protestáns Munkaközösségének/EAK 51. szövetségi gyűlésén, amit a berlini Konrad Adenauer Házban tartottak. A szövetségi ülés egybeesett a 36. Német Kirchentag = Egyházi Napok megnyitásával. Az EAK szövetségi nap központi témája ez volt: "500 év reformáció - távlatok a jelen és a jövő számára". A magyar delegáció találkozott az EAK vezetőségével: *Dr. Thomas Rachel* parlamenti képviselővel, az EAK ezen ülésén újraválasztott elnökével, *Christian Meissner* evangélikus lelkész-szel, szövetségi ügyvezetővel, *Christine Lieberknecht* lelkész-nővel, Thuringia Tartomány korábbi miniszterelnökével (2009-2014), az EAK elnökségi tagjával, az újraválasztott elnökség tagjaival, a tartományi képviselőkkel. A nyitó képen balról jobbra: *Dr. Badacsonyi Zoltán*, a PM alelnöke, *Dr. Birkás Antal PhD*, a PM elnöke, *Dr. Christine Lieberknecht* elnökségi tag, *Christian Meissner* szövetségi ügyvezető, *Dr. Thomas Rachel*, az EAK elnöke, *Dr. Békefy Lajos PhD*, a PM külügyi koordinátora. Az ülésen átadták *Dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnökének írásos üdvözlését, valamint *Dr. Birkás Antal* PM-elnök rövid köszöntőt mondott és tájékoztatást adott a magyar PM 25 éves és mai szolgálatáról. Az 51. Bundestagung tiszteletére a magyar delegáció 140 példányban átnyújtotta a jelenlévőknek azt az angol és német nyelvű külön kiadásban erre a alkalomra megjelentetett füzetet, melynek címe: *Közös utak - protestáns perspektívák*. A szövetségi napon a jelenlévők rezolúciót, állásfoglalást fogadtak el, aminek ismertetésére később még visszatérünk. Most szintén csak jelezzük, hogy az EKD korábbi elnök-püspöke, egykori heidelbergi szociál-etika-professzor érdekesítő előadást tartott a reformáció lényegéről, hatásáról a jelenre és a jövőre, amire szintén visszatérünk még. A szövetségi nappal egy időben kezdődött Berlinben és Lutherstadt-Wittenbergben, s tart három napon át a 36. Kirchentag, melynek mottója 1Mózes 16,13-ban olvasható: *Isten az, aki engem látott*. A város több helyén zajló, nagy biztonsági erőkkal védett ünnepi rendezvénysorozat, ami a reformáció 500 tiszteletére kínál számos alkalmat, közel százezres hallgatóságot várnak. A megnyitó istentisztelet után Angela Merkel német kancellár ünnepi fogadást adott és beszédet mondott a Konrad-Adenauer Házban a külföldi egyházi képviselőknek, a Kirchentag díszvendégeinek, a CDU EAK-nak és a KDNP PM-nek is. Későbbi kiadásainkban a két esemény, a Kirchentag és az EAK szövetségi nap érdekesebb megállapításairól és mozzanatairól még tudósítunk... (drbl)

Magyar KDNP PM delegáció a CDU Protestáns Munkaközösségének ülésén és a Kirchentagon

Az ülésen átadták *Dr. Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnökének írásos üdvözlését, valamint *Dr. Birkás Antal* PM-elnök rövid köszöntőt mondott és tájékoztatást adott a magyar PM 25 éves és mai szolgálatáról. Az 51. Bundestagung tiszteletére a magyar delegáció 140 példányban átnyújtotta a jelenlévőknek azt az angol és német nyelvű külön kiadásban erre a alkalomra megjelentetett füzetet, melynek címe: *Közös utak - protestáns perspektívák*. A szövetségi napon a jelenlévők rezolúciót, állásfoglalást fogadtak el, aminek ismertetésére később még visszatérünk. Most szintén csak jelezzük, hogy az EKD korábbi elnök-püspöke, egykori heidelbergi szociál-etika-professzor érdekesítő előadást tartott a reformáció lényegéről, hatásáról a jelenre és a jövőre, amire szintén visszatérünk még. A szövetségi nappal egy időben kezdődött Berlinben és Lutherstadt-Wittenbergben, s tart három napon át a 36. Kirchentag, melynek mottója 1Mózes 16,13-ban olvasható: *Isten az, aki engem látott*. A város több helyén zajló, nagy biztonsági erőkkal védett ünnepi rendezvénysorozat, ami a reformáció 500 tiszteletére kínál számos alkalmat, közel százezres hallgatóságot várnak. A megnyitó istentisztelet után Angela Merkel német kancellár ünnepi fogadást adott és beszédet mondott a Konrad-Adenauer Házban a külföldi egyházi képviselőknek, a Kirchentag díszvendégeinek, a CDU EAK-nak és a KDNP PM-nek is. Későbbi kiadásainkban a két esemény, a Kirchentag és az EAK szövetségi nap érdekesebb megállapításairól és mozzanatairól még tudósítunk... (drbl)

KÜLÖNLEGES BERLINI DOSSZIÉ (II.)

„500 ÉVES REFORMÁCIÓ - TÁVLATOK A JELENBEN ÉS A JÖVŐBEN”

Berlin, s a reformáció ősvárosa, Wittenberg ezekben a napokban a protestáns világ „Rómája”, ahová a 36. Kirchentag-ra százezres zarándoklat sereglik fel. E jeles alkalommal párhuzamosan került sor a CDU központjában, a berlini Konrad-Adenauer Házban a CDU/CSU EAK-jának, a több, mint 120 ezer tagot számláló Protestáns Munkaközösségnek 51. szövetségi napjára, május 24-én. Az ülésen a KDNP Protestáns Műhelyét háromtagú delegáció képviselte: *Dr. Birkás Antal PhD* elnök, *Dr. Badacsonyi Zoltán* alelnök és *Dr. Békefy Lajos PhD* külügyi koordinátor. Az ülésről gyors hírből már adtunk rövid tájékoztatást. Most „Berlini dosszié” címmel három részben megismertetjük olvasóinkat és a kárpát-medencei érdeklődőket a protestáns politikai Bundestagung elgondolkodtató rezolúciójával, állásfoglalásával. (Fordítás: *Dr. Békefy Lajos*)

Nem lehet mindent egyetlen személyre visszavezetni

A reformáció jubileuma különleges alkalmat kínál arra, hogy újra tudatosítsuk a reformáció teljes kulturális jelentőségét. A reformáció ugyanis nem csak egyházi és teológiai esemény volt, hanem a német

és az európai történelem egyetlen hatású eseménye, melynek máig érzékelhetőek világméretű következményei. A reformáció egyebek mellett olyan mozgalom, aminek össztársadalmi befolyá-

sa volt az oktatásra, a szabadságra és az emancipációs folyamatokra. Nem elhanyagolható részét képezi szellemi örökségünknek és kulturális identitásunknak.

Alapvetően mindig is tudatában kell lennünk annak, hogy nem lehet mindent csak egyetlen személyre, Luther Mártonra visszavezetni. Kétségtelen, hogy Luther adta a „gyújtószikrát” a reformációhoz, de számos reformátor működött mellette az ő korában és utána is, akik igen jelentősen járultak hozzá a reformáció eredményességéhez és elterjedéséhez, így például Melanchthon, Kálvin vagy Zwingli. Sokan váll hordozta tehát a reformáció terhét, és segítette továbbadását.

A politika területén tevékenykedő protestáns keresztyéneként kifejezetten erős érdeklődésünk fűződik ahhoz, hogy a jeles jubileumhoz kapcsolódó és szükséges történelmi visszapillantás *mellett*, valamint a gazdag emlékezéseken és gondolati összegzéseken *túl* tudatosítsuk a reformáció jelenkori hatását, marandóságának mibenlétét, de azt is, milyen impulzusok, ösztönzések adódnak ebből a gazdag örökségből mai és jövőbeli etikai és politikai gondolkodásunk, cselekvésünk számára.

Hogyan ünnepeljük a reformáció jubileumát?

Mi marad a reformáció örökségéből?

Annak érdekében, hogy a reformáció napjainkra is megmaradó örökségéről megbizonyosodhassunk, természetesen egyfajta kritikus, konstruktív folyamatba kell belépni, aminek mozzanatai között ott van az is, hogy tudatosan kapcsolódunk a reformációhoz, de ott van bizonyos tekintetben az elhatárolódás is, mint az ellentmondás, s legalább ilyen mértékben a kreatív továbbgondolás és az örökség továbbvitele. Mindezt jól nyomon követhetjük már nagy reformátorunknál is. Luthert olykor még ma is egyoldalúan kifigurázzák, mint

Refo500

valamilyen sötét, középkori, felvilágosodás előtti embert, akinek semmiféle mondanivalója sincs ma a számunkra. Az ilyesféle általánosítással szemben az intellektuális korrektség és a történelmi hitelesség parancsa az, hogy a manapság terjedő sokféle értékelés és megítélés közben megőrizzük a helyes arányérzékét és a differenciált megközelítést.

Nem szabad Luther „túlheroizálni”

Természetes, hogy Luther korának a fia volt, a 16. századé. Az is nyilvánvaló, hogy személyiségét nem helyes túlheroizálni. Ő lenne az első, aki személyének a kultuszát elutasítaná, amire eddig az utókor nem kevés példával szolgált. És azt sem tagadhatjuk, hogy Luthernek látjuk olykor ellentmondásos, következetlen, sőt gyenge oldalait is. Teológiájának árnyoldalai közé számíthatnak a zsidóság elleni szélsőséges iratai. Ugyan a fiatalabb Luther itt-ott felmutatott kora egyoldalú szemléletével ellentétben némileg toleránsabb, egyedi vélekedést a zsidósággal kapcsolatosan, de nem tagadható, hogy ez nagyon hamar teljesen az ellentétébe fordult. Késői írásaiban több, kifejezetten értelmezhetetlen zsidóellenesség bizonyítéka merül fel, melyek viszont már a reformáció előtti Európában sokrétű módon jelen voltak, s megmutatták áldatlan vonásaikat. Ezek vezettek aztán századokkal később – egészen más történelmi és ideológiai feltételek között – a nemzeti szocializmus által életre hívott zsidógyűlölet faji szélsőségének az igazolásához. De meg kell említenünk ebben az összefüggésben másfajta masszív eseteket is, melyek a szóbeli megsemmisít-

tés vonásait viselték, mint a pápa vagy a török megjelenítése az ördögi ellenség képében, nem beszélve a „rajongók” verbális megbélyegzéséről. Vagy azokról a durva és nagyon könyörtelen mondatokról, melyek a parasztok ellen, vagy a boszorkányok és varázslók hitetlenségének a megbélyegzésére irányultak.

Mindezekben megláthatjuk a történelmi és teológiai árkot, ami Luther Márton kora és élethelyzete, s a miénk között mutatkozik. Ezt a részünkről kellő világossággal és meggyőződéssel, de a nagyon fontos és differenciált megközelítésmóddal, szakszerűen kell szemlélni, s a történelmileg kötelező tárgyilagos megközelítéssel lehet csak felemlíteni. A reformáció örökségének a mai értékelése nem eshet bele a másik szélsőségbe sem, ami az érem másik oldalára koncentráltan a reformátor alakjának a heroizálásához, „sztárolásához” vezetne. Kerülendő tehát az az álszent beállítás, ami az állandó fenntartásokat hangsúlyozza Lutherrel szemben, másrészt az olcsó bűnvallástétel tartós terméke, a folyamatos, imamalomszerűen ismételt egyházi-teológiai önvád formájában fejeződik ki.

A reformáció jubileumát tehát akkor ünnepeljük szelleméhez méltóan – egészen az evangéliumi elvnek megfelelően, miszerint az egyházat mindig a Jézus Krisztusban adott lényegi vonások értelmében kell reformálni/*ecclesia semper reformanda* -, ha nem feledkezünk meg árnyoldalairól, s ha túlnyomóan gazdag segítséget nyújtó impulzusairól, gyógyító értelmezési horizontjáról, marandó iránymutató és kapcsolópontokat kínáló perspektíváiról nem csak hogy nem feledkezünk meg, hanem ezekre állandóan felhívjuk a figyelmet.

Hála az ökumenikus előrelépésért – Krisztus-ünnep

Ebben az összefüggésben kifejezetten üdvözöljük, hogy az EKD (= Németországi Protestáns Egyház) a 2017. jubileumi reformációs évet Krisztus-ünnepé nyilvánította, s erre az ökumenikus megbékélés szándékával tekint. Az ökumenikusan előremutató lépéseket, kiváltképpen azokat, melyek az elmúlt században megtörténtek, nem szabad elfeledni. Ezek ugyanis a növekvő, a felekezeten átemelkedő tudatosságnak, az Isten és emberek előtti közös felelősségvállalásnak a jelei. A konfrontáló, ütközéskereső felekezeti vita – a fennmaradó különbségek és a fájdalmasan megtapasztalt szakadások ellenére – a kiengesztelődött különbségek szellemében, s a másik félben meglévő ajándékok iránti kölcsönös, elmélyült megértés és azok tudomásul vétele révén jelentősen lecsökkent. Különösen is mint a CDU-hoz és a CSU-hoz tartozó keresztyének, hálásak vagyunk ezért. Az EAK, a Protestáns Munkaközösség fennállásának 65. évében nagy örömmel és hálával tekintünk vissza a már olyan régóta tartó, kifejezetten eredményes, közös politikai útra, ami a két uniós egységpárton belül a protestáns-katolikus felekezeti együttműködésnek köszönhetően valósult meg...

GYÜLEKEZETEINK életéből

Hálatelt alkalom a reformáció emlékére

2017. május 14-én hálatelt szível érkeztek a hívek a pozbai református templomba. A hívogató harangszónak eleget téve sokan szerettek volna méltó képen adózni az előreformátorok, reformátorok, hitvalló ősatyák emlékének. Így ünnepelt együtt öt gyülekezet, az anyaegyházhoz tartozó barsbaracscai-, barsbesei leányegyház, s az egykor hozzátartozó újlóti gyülekezet. Ugyanakkor megkülönböztetett nagy szeretettel voltak fogadva a határon túli nagyigmándi testvérgyülekezet tagjai is. Látogatásuk, mint mindig, most is bearanyozta a közös alkalmat. Ez az „ötös fogat” nem most van együtt először, s bíznak abban, hogy még sokszor lesznek így együtt, hogy e képen is közösen tudjanak kimondhatatlan hálaát adni Istennek.

vás arra nézve is, hogy a feladatok megvalósítása jellemezzen minket. „A hullámok úgy becsapódtak a hajóba, hogy az már kezdett megtelni vízzel. Minél több oda nem való dolog van az egyházban, annál jobban fenyeget a veszély, hogy az elsüllyed. Ezt jelenti a reformáció, újra és újra megreformálódni, elsősorban önmagunk megreformálódására kell törekednünk.”

Az ünneplő sereg a következő áldást fogadhatta: „Maga az Úr megy előted, ő lesz veled. Nem hagy el téged, és nem marad el tőled. Ne félj hát, és ne rettegj!” (5Móz 31:8)

A reformáció 500. évfordulójára való megemlékezés az úrasztalától folytatódott tovább.

A lelkész kiemelt néhány történelmi eseményt, köztük a reformáció 50-75- 400. évfordulóját, majd hangsú-

Sugár Tamás köszöntésképen a köv. Igét hozta magával: „Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek.” (ApCsel 5:29) „Nem volt olyan világi hatalom, ami elzárhatta vol-

Sugár Tamás nagyigmándi lelkész köszöntőt mond

Dukon András lelkész köszönti a gyülekezetet

Dukon András, pozbai lelkész az ünneplő sereget 1Sám 7:12 alapján köszöntötte, miszerint: „... Mindeddig megsegített bennünket az Úr!”

Szállt az ajkáról az ének: „Az egyháznak a Jézus a fundámentoma...” (392. dicséret)

A helyi lelkész az ige hirdetést Mk. 4:35-40 alapjára építette. Elhangzott, szívünkben hálaadással kell emlékeznünk, ugyanakkor látva hitvalló elődeink példaértékű szolgálatait tartsunk önvizsgálatot; valamint volt egy felhi-

lyozta, hogy ma is hitben buzgó, szeretetben gazdag, lelki kincsekben bővelkedő, szolgálatban álló testvérek vannak jelen, legyen Istennek hála. „Bízunk benne, hogy az Úr továbbra is velünk lesz és megtart minket.”

Az emléktábla leleplezésében Dukon András és a testvérgyülekezet lelkésze, **Sugár Tamás** segített. Az emléktáblára az az Ige került fel, ami egykor megszólította Luther Mártont is: „Megigazulván ingyen az Ő kegyelméből a Krisztus Jézusban való váltság által.” (Róm 3:24)

na Isten igaz szavát, az Igét.” Luther sokszor volt életveszélyben, Zwingli harc közben esett el, Kálvinnak menekülnie kellett, Szegedi Kis Istvánt naponként meghurcoltatják, de csak az Ige számított, hűen megmaradni az Ige mellett. „Ma szabadon járhatunk istentiszteletre, hitoktatásra, ám a keresztyén hit üzenetét különféle ideológiák szeretnék elhomályosítani. Mi azonban tudjunk bizonyosságot tenni, tudjunk kiállni az igaz hit mellett.”

Kassai Gyula, a barsi egyházmegye esperese 2Tim 1:8 igeverssel köszöntötte az egybegyűlt ünneplő sereget: „Ne szégyelld hát a mi Urunkról szóló bizonyosságtételt, se engem, az ő foglyát, hanem szenvedj velem együtt az evangéliumért, Isten ereje által.” Szólt a reménységről, a feladatokról, arról, hogy egymást segítve tudjunk együtt szolgálni.

Ezt követően **ifj. Kiss Éva** szavalta el Túrmezei Erzsébettől a *Nem tehetett másképp!* c. versét.

ifj. Kiss Éva szaval

A szívében hálával emlékező ünneplő sereg fennállva énekelte a Himnuszt.

A kivonuláskor kapott igelap hivatása, hogy általa is emlékezzünk erre az egyébként is felejthetetlen napra, amiért egyedül Istené legyen a dicsőség!

A hálaadó alkalom a templom előtt folytatódott tovább. A pozbai gyülekezet, reménységgel tekintve a jövőbe, egy kopjafát állíttatott a templom mellé.

Ezt a kinti felemelő alkalmat **Mente Róbert** gondnok nyitotta meg beszédével. Sokan fáradoznak azon, hogy a maga evezőcsapásaival, szolgálataival egy kissé beljebb vigyék Jézust a szívekbe. Az elmúlt évszázadok alatt igen csak bátran és mélyen kellett megmeríteni az evezőlapátokat, hogy a tiszta

tan eljuthasson az emberek szívébe. Beszédében egyaránt visszaemlékezett a reformáció 100- 200- 300- és a 400. évfordulójára, kiemelve annak történelmi eseményeit.

„Most újra együtt van az öt gyülekezet. Ma együttes erővel, egyszerre húzzuk az evezőt. E kopjafa mától maradjon meg szívünkben oly módon, hogy jelképezze ezen öt gyülekezet összetartozását. A mi számunkra legyen ez szimbóluma annak, hogy csak összefogással, kitartással, egymás megsegítésével tudunk ha-

Mente Róbert gondnok ünnepi beszédet mond a kopjafánál

ladni a cél felé, t.i., hogy minél beljebb vigyük Jézust egymás és mások szívébe. Apró, de kitartó evezőcsapásokkal. Jézus szava miatt, és Jézus szaváért.”

A beszédet követően Kassai Gyula esperes és az egyházmegyei gondnok, **Kiss Pál** leleplezték a kopjafát.

A szózat eléneklése után az esperes, az egybegyűlt gyülekezetek képviselői, annak lelkipásztorai és gondnokai, valamint a helyi önkormányzat képviselője elhelyezték a megemlékezés virágait, szalagjait, koszorúját.

Végül a helyi lelkész mondott megszívlelendő zárszót. *„Szeretném, ha itt e környéken ez a kopjafa jelentené az egységet! A kopjafa jelképe az összetartozásnak és a testvériségnek. Összeköt minket az, hogy Isten nevében egyek vagyunk. Legyen ez a kopjafa az összekötődés és az összetartás jelképe is. Kérem ezért az Isten!”*

Az ároni áldást követően az ünneplő sereg elénekelte a református magyarság néphimnuszát, a 90. zoltár első versét.

Az ünnepség szeretetvendégséggel ért véget, amiért ezúton is köszönet jár mindazoknak, akik hozzásegítettek ahhoz, hogy terített fehér asztalhoz ülhessünk, beszélgethessünk, s barátságok mélyülhessenek el.

Legyen egyedül Istené a dicsőség, amiért együtt, testvérekként tudunk hálát adni a reformáció 500. évfordulójáért, mely felejthetetlen, s ugyanakkor megismételhetetlen, egyszeri alkalom.

Sándor Veronika

„A hiszékenység csapdái”

„Fő az egészség!” – hangzik gyakran az emberek szájából, és valóban, szinte észrevétlenül lesz az „egészség” az embernek a „mindene” az egy Fő helyett, Jézus Krisztus helyett, Aki elsősorban az emberek lelki állapotát jött meggyógyítani, s csak másodsorban a testi nyavalyainkat. Figyelmen kívül hagyjuk azt a régi megállapítást és tapasztalatot – Bibliát olvasóknak pedig kimondottan tudniuk kellene –,

hogy nagyon sok testi betegség lelki eredetű. Gyógyítgatjuk testünket, s mégis, hova tovább, betegebbek vagyunk. Nem javul az állapotunk, így mindent megteszünk, kipróbálunk a gyógyulás érdekében, kerül, amibe kerül. Nagyon gyakran az üdvösségünket is feláldozzuk a bálványá lett egészség „oltárán”, mert olyan praktikákhoz is hozzányúlunk, melyek köztudottan sátáni eredetűek (még ha szépen be is

vannak csomagolva). Mert ő is tud „gyógyítást” utánozni, „csodákat” tenni, hogy megtévessze az embereket (aminek ő ősi nagymestere), de az ára mindig az ember lelke, a vége pedig: kárhozat.

2017. április 1-én Dr. Erdélyi Judit (nyugalmazott kardiológus – Budapest) az **abarai gyülekezetben** „A hiszékenység csapdái” címmel tartott előadást, felhívva figyelmünket a természetgyógyászat, az okkultizmus, a mágia, a babonáság stb. útvesztőire,

veszélyeire, de, az abból való szabadulás lehetőségére is.

Képekkel illusztrált előadásában elmondta, és bemutatta, hogy az emberi hiszékenységet kihasználva, az utóbbi évtizedekben nagyon sok álgógyító, kuruzsló, magát orvosnak valló szélhámos támadt, kik mindenféle készítményeket, műszereket, gyógymódokat ajánlanak óriási összegekért, melyeknek semmiféle klinikai megalapozottsága nincs. A távol-keleti vallásfilozófia eszméinek bálványozásáról is beszélt, melyek szépen, lassan beszivárognak még a keresztyének életmódjába is, mit sem sejtve azok veszélyeiről. Rámutatott a homeopátia „hatóanyag

nélküli hatásának” okkult hátterére is, valamint számos, hétköznapi használatos gyógymódok, gyógykészítmények veszélyeire.

Ezek is mind az ember hitét követelik meg, hogy valamelyest működjenek. Éppen ezért nem mindegy, hogy mi-
ben-kiben hiszünk: egy homályos eredetű emberi készítményben óriási összegekért, vagy Jézus Krisztusban, Aki ingyen adja kegyelmét, szeretetét, és bűneinkből szabadulást és azokra bocsánatát, mely minden betegség kiváló oka.

Komolyabban kellene vennünk, hogy nem csak az isteni szeretet erői vesznek bennünket körül, hanem dé-

moniak is. Ezért a keresztyén élet egy szüntelen harc a bűn és gonoszság hatalma ellen. De van Megváltónk, Szabadítónk, Jézus Krisztusunk, Aki halálával és feltámadásával legyőzte ezeket a hatalmasságokat is.

„Végül pedig: erősödjetek meg az Úrban és az ő hatalmas erejében. Öltétek magatokra az Isten fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög mesterkedéseivel szemben. Mert a mi harcunk nem test és vér ellen folyik, hanem erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyei magasságban vannak.” Efézus 6, 10-12

Beňadik Adrián

Nőszövetségi konferencia Szirénfalván

Szirénfalván tartott egyházmegyei nőszövetségi konferenciát a Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete ungi szervezete. A Szirénfalvi Református Egyházközség templomában megtartott találkozón Nt. Mártha Géza, a helyi gyülekezet lelkipásztornak üdvözlő szavai után Krausné Rebres Sarolta, egyházmegyei elnöknő köszöntötte a vendégeket, az egybegyűlteket, majd köszönetet mondott a szirénfalvai nőegyesület tagjainak azért, hogy megvalósulhatott a rendezvény.

Noha államhatár választja ketté az egykori Ung megyét, az ungi reformátusok között szoros az együttműködés, amit az is bizonyít, hogy Kárpátaljáról a palágykomoróci gyülekezet is képviseltette magát Kovács Attila lelkipásztor vezetésével.

Az üdvözlő beszédek után Nt. Nagyné Révész Andrea, hanvai lelkipásztor hirdetett ígét, majd férje, Nt. Nagy Ákos

Róbert, a gömöri egyházmegye esperese tartott előadást a hanvai „pap-költő”, Tompa Mihály címmel. Nt. Nagy Ákos

Róbert, aki feleségével együtt szolgál a hanvai, runyai, lénártfalvi és csízi református gyülekezetekben egy fölöttébb érdekes előadással idézte fel a felvidéki református lel-

kész példás keresztyén életét és mutatta be máig ható munkásságát. Tompa a magyar népi-nemzeti irodalmi irányzat egyik legjelentősebb képviselője, Petőfi Sándor és Arany János méltó társa 200 éve született.

A tartalmas előadás után a Cantabile Női Kamarakórus fellépése következett, mely során egyházi kórusénekeket

szóltattak meg a hallgatóság nagy örömeire. A konferencia résztvevői ezután átvonultak a közeli kultúrházba, ahol a Szirén Folklórcsoport hagyományörző műsorát követően szeretetvendégséggel folytatódott a délután.

Varga Tibor

Luther nyomában – Tanulmányi kirándulás

A Reformáció 500. évfordulójára a 2009-i Kálvin évforduló szerint készült A Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület. Már a 2016 tavaszán tartott elnökségi ülésen döntés szüle-

tett egy tanulmányi kirándulás megszervezéséről, amellyel az egyesület elnöke lett megbízva. A 2009-es tapasztalatok alapján a Magyar Református Lelkészegyesület nyári konferenciáján a meghirdet-

tett alkalomhoz csatlakozott a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye is. A Kárpátaljáról érkezett két testvérünkkel, három országból, 45 résztvevővel indulhatunk el, sajnos az autóbussz technikai problémája miatt, mintegy három órás késéssel április 24-én. Egy nap alatt három fővároson, Budapesten, Pozsonyon és Prágán áthaladva értünk el a cseh-német határra. Nagy meglepetésünkre pár száz méter megtétele után a német rendőrök kivezettek az autópályáról, s egy ellenőrző pontnál nemcsak iratainkat vizsgálják meg, hanem adatainkat

Reggeli áhítat Wörlitz református templomában

a számítógépes rendszerben is ellenőrizték. Jogos méltatlankodásunkra válaszuk az volt, hogy kötelességüket teljesítik. Érdekes, mennyire támadják azokat az országokat, amelyek szigorú ellenőrzésnek vetik alá az iratok nélkül érkező „menekülteket”, miközben az érvényes személyi okmányokkal utazókat az éjszaka közepén egy órán át tartják annak ellenére, hogy irataik rendben vannak. Talán ha menekülteknek mondjuk magunkat, hamarabb továbbmehetünk volna? Vajon mit szólnának ehhez az Európa Parlamentnek titulált politikai nyugdíjas klub hőzöngői? Gondolom, meglepedettséggel nyugtáznák, hogy megmutatták 45 magyarnak mit jelent az ő értelmezésük szerint a „nyitott társadalom”. Ezek után azt is mondhatnám „korán” megérkeztünk szállásunkra, hisz hajnali

hercegi parkban, ahol Anglia után földrészünk első klasszicista kastélya épült fel. Délután Wittenberg nevezetességeit kerestük fel. Mindannyiunk gondolatai az 500 évvel korábban lejátszódott események színterének megismerésére összpontosultak. Közvetlenül a vártemplom mellett léptünk be a történelmi városrészbe, s már ott is álltunk a nevezetes templomkapu előtt, ahova Luther kiszögezte 95 tételét. Tovább haladva az utcán szinte megelevenednek előttünk a Reformáció nagy egyéniségei. Igaz nem személyükben, hanem épületek és emlékművek formájában. Először a Cranach ház emlékeztet arra, hogy a Mindenható miként készíti elő ezt a várost arra, hogy az Ő megújító akaratát megvalósítsa. Lucas Cranach Bölcs Frigyes választófejedelem hívására érkezik Wittenbergbe

Luther és Melancton emlékműve előtt

négy óraker kerültünk ágyba. Szállásunk Wörlitzben, az Anhalt-i hercegek nagyszerű palotájának és többbektáros parkjának közvetlen közelében volt, egy nagyszerű szállodában. Az igazgatónő személyesen üdvözölte vendégeit, és röviden ismertette a hely történetét, kellemes időtöltést kívánva a tanulmányi út résztvevőinek. A reggeli után rövid séta következett a

1504-ben, amikor a város bizony meg sem közelíti Európa középszintű városait. (Megjegyzendő, hogy a középszerű emberek mindig a nagyvárosokba, nevezetes helyekre szeretnek bekerülni, gondolva, hogy így majd nagyoknak látszanak. Az Úrtól elhivatást nyert életek egy piciny helyet is „lelki-szellemi” erősséggé tesznek!) A Cranach család első festőművész tagja, a reformáció festészetének megalapítója, de egyben családjában örökletessé válik a művész elhivatottság is. A Cranach háztól már csak pár lépés a város piactere, amelyen Luther és Melancton emlékműve áll.

Cs. L.

Folytatás a következő számban.

TUDJUK-E, AMIT TUDUNK ?

„És néktek kenetek van a Szenttől, és mindent tudtok.” 1. János 2, 20

Megdöbbenő állítás! ...mindent ... tudunk ...

A 21-ik század „felvilágosult emberére vigasztal vagy lesújtóan hasson-e a cca. 2140 év előtti kijelentés a Szentírásból? Bizonyára, hosszú lenne csak a felsorolása is annak, amit az utóbbi 100 év alatt megtudtunk. De annak is, amit tudunk, amiről megfélekedünk.

Ez egyházi évben is volt már Karácsony, Húsvét és Pünkösd is. Ha csak a testi erőnkre gondolunk, mondhatnánk, hogy megpihentünk. Így is igaz. Csak hogy van még „valami”, amit mi, „közemberek” nem tudunk definiálni. (A kutatókat kivéve). Próbáljuk különírni – azt se tudjuk – örömeinkben, bánatunkban, szegénységben, fájdalomunkban se... Legtöbbször így zárjuk le: „Hát nem is tudom, mi van velem”. Nem tudták ezt előtünk se, ezután se fogja tudni mindenki.

Akkor tehát, kik is tudnak mindent? És mi az a minden? Elszoktunk már attól, hogy az olvasatokra oda is figyeljünk. (Már azokra is fél füllel hallgatunk, akik hozzánk szólnak!). Pedig, ha elemeznénk a Biblia mondatot, ott van, hogy NEKTEK. Nekünk szól? Elődeinknek? Utódainknak? ... Ha ezen csendesen elgondolkozunk, rácsodálkozunk, hogy a teremtéstől kezdve hányféle „biztos, igazságos, boldogító...” ideológián nőttek fel a filozófiák.

(De egyesek hol vannak már!). Ma is ki-ki bármelyiket magáévá fogadhatja.

De, mi, keresztyének-keresztyének, vagyis „krisztusi emberek” – ahogy Gyökössy „Bandi bácsi” titulál minket, ma is tudjuk, mihez kell tartani magunkat, ha békességben akarjuk leélni életünket: A SZENTÍRÁSHOZ, a mértékzsinórhoz, etalonhoz. Emlékszünk? Kb. 600 évvel Kr.e. biztosította Isten az akkor aggódókat: „Mert beteljesitem mindazt, amit erről az országról mondtam, mindazt, ami meg van írva ebben a könyvben...” Még a templomos emberek is aggodalmaskodnak? Az Úr mutatja az utat : „jobbítsátok meg útjaitokat és tetteiteket, és hallgassatok Isteneteknek, az Úrnak szavára!” Jer. 25,13-26,13

A templomban ülünk, Igét hallgatunk, de talán arra is gondolunk, hogy „ott, kint ez másképp van!” Vagy már nem is igaz, hogy: „Uralkodik az Úr!” ? Zsolt 97,1

Hallgassatok...! – A mi tájainkon sok családban van Biblia. De, ha már olvassuk is, mindegyikünk másként hallja onnan Isten szavát. (Ahogy hallani akarja?). Urunk, Te teremtettél minket, hogyne ismernél? K.e. úgy 730 évvel úgy szóltál Hóseás próféta által hozzánk, hogy ma is értünk: „Elpusztul népem, mert nem ismeri az Istent”... „Nem törődött Istened tanításával, én sem törődöm fiaiddal”... „Előírhatok ne-

kik ezernyi törvényt, azt gondolják, nem tartozik rájuk”... „A helyet, hogy szívből kiáltanánk hozzád, csak jajgatnak... keseregnek”... Hóseás 3,6, 8,12, 7,14

Jól hallgattunk, ha magunkra ismerünk ... Ezek vagyunk ... De itt még nem hagy magunkra Urunk: „Azért most én csábítom őt: elvezetem a pusztába, és szívére beszélek ...” Hós. 2,16. „Eljegyezlek magamnak örökre... az igazság és a törvény, a szeretet és az irgalom ajándékával.” Hós. 2,21 ... Minden szót szuverén hatalmával és Isteni szeretetével ejt ki felénk, bölcs-en, precízen

Ezért volt karácsonyunk, Húsvétunk és Pünkösdünk: A szerető Isten eljött, hogy tanítson istenfélelemre és emberszeretetre, a könyörülő Isten, hogy megváltson kegyelmével az örök halálból, és a nagy Vigasztaló Isten, hogy irányítsa gondolatainkat, tetteinket, hogy e földön is békességben éljünk.

Most már tudjuk-e, amit tudunk? ... Láttuk, hogy minden el van készítve. Csak mi ne utasítsuk el büszkeségünkkel e szent ajándékokat. Jézus a vak Bartimeustól kérdezte: „Mit tegyek veled?” Vele együtt válaszoljuk : „Hogy lássak!” Lássam a Te utaidat, vezess, Uram, oda, ahol mindent megtudok. Ámen.

ö. Ch.J.

A Teremtéstől Conchitáig

Gyermekkoromban még komoly jelentősége volt annak, hová ülnek a templomban a nők, a férfiak és a gyermekek. Nem volt átjárás, legfeljebb karácsonykor. Az otthoni rend is belénk ivódott. Anyámmal jártunk vásárolni, ő ment szülői értekezletre, ő vitt orvoshoz. Apám a kert-udvar-munkahely háromszögében vitte a dolgokat. A gondtalan gyermekkor alfája és omegája volt ez a két véglet, amely a konyhától a vasút végéig húzódó kertig tartott. Ami biztosította a figyelmes anyai gondoskodást és az apai felügyeletet, a munka óvatos eltanulását. Érdekes, ugyanezt a magától értetődő szerepfelosztást éltük meg a nagyszülők keze alatt is. Talán csak a kert volt kisebb, Nagytata, korá-

ból fakadóan ráérősebb, Nagymama pedig, ahogy egy nagyszülőhöz illik, a szülőknél hosszabb pórásra engedte az unokákat.

Ma már sziklaszilárdon állítom, hogy a Teremtés Ádámra és Évára rótt rendjét hordozták, és élték meg mindannyian. Hibával és bűnnel persze, ahogy ezt a paradicsomból való kiűzés után az ember megélheti. Gyermekként Anyám és Apám, a Nagytata és a Nagymama személyében azt a különbözőséget és sajátosságot láttuk viszont, amiről Werner Neuer egyik könyvében azt írja: Istennek különböző szándéka van ezzel a különbözőséggel. Így aztán a nemek sajátossága is Isten tudatos és terv szerinti teremtő

aktusának eredménye. Mit tudtunk mi még akkor arról az egyenlősdiről, amely John MacArthur véleménye szerint a feminizmusban találta meg a leg-radikálisabb ideológiai kifejeződését és amelynek fő üzenete az, hogy alapszabályban véve a nőkben semmi rendkívüli nincs. Ez a gyermekkor, máig ható, élesen elkülönülő és mégis családi egységet alkotó apa- és anyakép az, ami számomra a leginkább kiábrázolja a nemek közötti, a Teremtésben nyert természetes különbségeket és szerepeket. Amit ebben a mai erőteljes és uralgó Gender-korszakban szokás feloldani, lekicsinyelni, és akár letagadni is. Az eredmény pedig egy olyan furcsa és torz átmenet, egy Conchita Wurst,

amelyben a férfi nőies, a nő pedig férfias irányba változik. Emiatt pedig sérül mindkét nem nemi és lelki identitása, először az egyén szintjén, amely aztán továbbhullámzik a házasságra, a családra és a közösségre is. Ezt éljük ma. Amikor a nőesség, az anyaság, a gyermekvállalás ciki, ellenben az trendi, ha a nők katonai kiképzésen vesznek részt, nehéz fizikai munkát végeznek

és úgy viselkednek, beszélnek, mint a férfiak. Itt jön a képbe a keresztyén alapokat felvállaló állam észhezterítő felelőssége, vagyis hogy az anyaság leértékelésével szemben, a maga eszközeivel fellépjen, és a Teremtésben egyedülálló módon a nőknek szánt hivatás megbecsülését hirdesse, és elősegítse a társadalomban.

Bár időnként tele vagyunk nem ke-

vés nosztalgiával, a régi, az egyszerű, a lassú, egyszerűen az élhetőbb világ iránt, azonban a keresztyén értékrend ma is alapot és utat biztosít „a benne hívőknek”, aki nem trendek szerint, hanem stílszerűen: bibliai rendek szerint szeretné élni és berendezni az életét. Férfiként, és nőként. Egyenjogú társként.

Fábián Tibor

Ima csellóra és írott Szóra

Füle Tamásné Miklóssy Hajnalka neve sokak számára ismeretlenül is ismerősen cseng. Édesapja, Miklóssy József a Bethánia C.E. szövetség egyik alapítója, jelenlegi főtitkára, aki elsőrendű feladatának tekinti az embermentést, minél több embert a Jézus Krisztusba vetett hitre juttatni. Férje, Füle Tamás a nemrégiben elhunyt lelkész-költő, Füle Lajos fia. Ám Miklóssy Hajnalka nemcsak egy különleges misszionárius lánya és egy hitét különleges erővel megfogalmazni tudó, csodálatos költő menyee. A legtöbben a Dunamelléki Református Egyházkerület Bibliás könyvesboltjának (Budapest, Ráday utca 28.) vezetőjeként ismerik. Nem túlzás azt mondani, hogy három gyermeke mellett negyedik gyermeke a könyvesbolt. Fontos szolgálatot végez aprólékos odafigyeléssel, nagy szeretettel. Ha valami megjelenik, nála megvan.

- Hogyan határozta meg az édesapja szolgálata, küldetése a családot? Milyen volt gyermeknek lenni ebben a családban?

- A 70-es években gyerekként a hit és a szeretet légkörében élhettem testvéreimmel. Számomra természetes volt, hogy vasárnap gyerek istentiszteletre megyünk, szombat délutánonként pedig énekkari próbára, mivel szüleim a gyülekezeti énekkarban is aktívan részt vettek. Érdekes visszagondolni arra, hogy 10-12 évesen már én is együtt énekeltem a felnőttekkel az alt szőlamban.

- Ön a Magyar rádió gyermekkorú-sának volt tagja, hangszereként pedig a csellót választotta. Mennyire határozza meg a zene az életét?

- Egész gyermekkoromat meghatározta a Magyar Rádió Gyermekkorúsa. Nagyon sok elfoglaltsággal, költöttség-gel járt, de életre szóló gyönyörű élményeket raktározhattam el. Pl. a 70-es években nyaranta a Tihanyi Apátságban énekelni Kodály Esti dalát vagy a Pün-

kösdölöt. A választott hangszeremmel, a csellóval tanultam tovább zeneművészeti szakközépiskolában majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Tanári szakán. 20 éven keresztül voltam tagja a Matáv Szinfonikus Zenekarnak. Mellette tanítottam is. Szóval a zene volt az életem. Ezután változott úgy az életem, hogy beletanultam a könyvesbolti munkába.

- Hogyan alakult meg a Keresztút zenekar, amit nővéreivel alapított?

- 14 évesen egy ifjúsági nyári táborozáson élhettem át Isten személyes megszólítását. Az ifiben fontossá vált, hogy másoknak is elmondjuk, elénekeljük a Jézusról szóló örömhírt. Különböző hangszerekkel, énekhangunkkal szolgáltunk, mentünk más gyülekezetekbe, ifjúsági találkozókra. Később fiatal felnőtteként néhányan úgy éreztük, hogy ezt újra kell kezdjük. Húgom, Gécsi Kati írta a dalokat, ebből lett a Keresztút zenekar. Munka, család, gyerekek mellett próbáltunk és ha hívtak valahova, mentünk és énekelünk.

- Aki a könyvesboltba belép, egy nagyon harmonikus környezetben találja magát. A könyvek hívogató módon van-

nak elhelyezve. Látni, hogy aki itt mindent a helyére tesz, az nagy szeretettel és szolgáló odafigyeléssel teszi ezt. Hogyan jött annak az ötlete, hogy a Biblia-múzeum szomszédságában lévő helyiség könyvesbolt és találkozási hely is legyen, ahol akár egy kávé mellett is lehet ülni beszélgetni?

Itt a Bibliás Könyvesbolt helyén lassan 10 éve, hogy bezárt a régi Biblia Múzeum. A Ráday utcában pedig két könyvesbolt is volt, amik ugyancsak bezártak már évekkel ezelőtt. A Biblia Múzeum újragondolói mindkét funkciót fontosnak tartották és ezeket otthonos, szép, igényes környezetbe tervezték. Aki betér hozzánk először egy fotelekkel, kis asztalokkal berendezett előtérbe jut, ahol találkozni lehet, akár leülni beszélgetni. Mivel a Dunamelléki Református Egyházkerület Székházában vagyunk könyvesboltunk kínálata a protestáns teológia és keresztyén irodalom könyveiből áll. Nagyon szép feladat volt berendezni az új könyvesboltot és összeválogatni, mi kerüljön a polcokra. Nagy örömmel végeztem ezt a munkát és folyamatosan bővíttem a készletet. A könyvesbolton keresztül lehet belépni a kiállító teremben. Itt időszaki képzőművészeti kiállítások kapnak helyet. Jelenleg a Biblia a XX. századi képzőművészetben címmel látható egy gazdag válogatás. A kiállító térből egy lépcsőn lehet lejutni a pincszinten újonnan kialakított Biblia Múzeumba. A Biblia mondanivalóját, történeteit szeretné közelebb hozni a látogatókhoz az új interaktív állandó kiállítás. Könyvesboltunk most májusban, a Református Zenei Fesztivál hétvégéjén lesz négy éves, a Biblia Múzeum ősz óta fogadja látogatóit.

- Isten gazdag áldását kívánom továbbra is. Nagyon köszönöm a beszélgetést!

Bodnár Noémi

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

A Szentsír-templom, Salamon temploma és a Szikla-mecset

Amikor a 7. században létrejött az iszlám és vele együtt az iszlám kultúra, egy olyan átfogó rendszer alakult ki, amelyet Al Haram Al-Sharif-nak nevez az mohamedán világ. Jellegzetes épülete a Szikla-mecset a zsidó alapokon és hagyományokon nyugszik. A kivitelező építészek nagyrészt bizánci keresztyének voltak, akiket a közeli Szentsír templom inspirált. A Biblia alapján megírt Korán meghagyja, hogy az iszlám vallás előtti híthősöket tisztelni kell. A 9. században élt történész, Ahmad al-Jakubi Dávid királyt mohamedánként könyveli el, aki éjjel és nappal imádkozott, minden második napon böjtölt. Szerinte, amikor „Dawud” legyőzi Góliátot, „Allah Akbar” kiáltással indul harcba és három kavicsot használ, amelyek Ábrahámé, Izsáké és Jákobé voltak hajdanán. Azon a helyen, amelyet a mohamedánok a Szikla-mecset felépítésére kiválasztottak, valamikor Salamon temploma állt. A zsidó hagyomány szerinti szent hely arra ösztö-

Balra a Szentsír bazilika, jobbra a Szikla-mecset és az Al-Aksza-mecset

lomtól ezeket a területeket és Damaszkuszt tették közigazgatási központtá. Az arab félszigetről érkező hódítóknak nem volt ilyen fejlett építészeti kultúrájuk. Nagy épületek építéséhez szükségük volt a bizánci építészekre és művészekre. Az Al Haram A-Sharif épületegyüttest a keresztyén bizánci hagyományok szerint építették az új vallás elvárásai szerint megváltoztatva. Ennek a komplexumnak is három fő eleme van. Az Al-Aksza-mecset, mint fő gyülekező és imahely. Emellett egy nyitott tér, amelyhez szent motívumokat kapcsolnak. És végül a szentély, mint történelmi emlékhely, amely a zarándokok kedvelt célpontja. A Szikla-mecset a

klasszikus építészeti pontos geometriai elvárásai alapján épült. Az épületben nagyon sok bizánci mozaikdíszítés látható. Kupolájának kerülete és magassága megegyezik a Rotunda kupolájának méreteivel, s az Al-Aksza-mecset kupolája teljesen azonos méretű a Szentsír-bazilika kupolájának méretével. Az oszlo-

nözte az arabokat, hogy e szent hely megalapítóit, Dávidot és fiát, Salamont, elfogadják és tiszteljék. Ennek okán megengedték a zsidóknak, hogy ezen a helyen istentiszteletet tartsanak, és részt vegyenek a hely felügyeletében és karbantartásában. Ez volt a helyzet az iszlám első évszázadában. Mujir Al-Din (1456-1522) jeruzsálemi kádi és történész volt, akinek könyve a „Jeruzsálem és Hebron dicsőséges története” nagyszerű forrásanyag a történészek számára. Ő leírja, hogy az így szolgálatot teljesítő előbb 10, majd később 20 zsidó mentesült a fejadó megfizetése alól, amely minden nem mohamedán számára kötelező volt. Feladatukról így ír: „Ők felügyeltek a tisztaságra, a rituális előírások betartására, az üvegek, a kelyhek és a nagy lámpák tisztaságára.” A Szentsír-templom épületegyüttese, mint a keresztyén vallás kultikus központja, többször volt felújítva. Három fő része van: a bazilika, mint a központi templom és imahely a zarándokok számára. A Golgota – egy nyitott udvar, melynek középpontjában a megfeszítés helye van. Egy Rotunda, amelyben Jézus sírja van, amelyet a zarándokok körbejárnak. Az arabok a 7. században foglalták el a bizánci birodal-

amelyeken a kupola nyugszik, azonos nagyságúak a Rotunda kupolatartó oszlopaival. A mohamedán földrajztudós, Al-Muqaddasi írja, hogy a Szikla-mecset a Szentsír-bazilika mintáját követte. A Szikla-mecset közepén egy szikla található, s alatta egy kis barlang. A zsidó hagyomány szerint ez a Szentek szentjének a helye. A későbbi mohamedán hagyomány szerint erről a helyről ment fel Mohamed a mennybe. Eusebius egyháztörténész szerint Jézus sírja egy sziklabarlangban volt. A mohamedán uralkodók a Szikla-mecsetet a Szentsír-bazilika ellenpólusaként építették fel, természetesen figurális ábrázolás nélkül. Arab feliratokkal az új vallást dicsőítették, amelyek közül az egyik jelentése a következő: „Nincs Isten Allahon kívül, ne gondoljatok a Háromságra, Allah egy, és ő nem adott át senkinek semmit magából.” Az évek folyamán, amikor az iszlám megerősödött a zsidóság és a keresztyénség mellett elhalványultak az ismertető jelek, s az iszlám sok mindent átvett a zsidóságtól és a keresztyénségtől.

*Avshalom Kapach, Israel Heute
ford. Csoma László*

A Kárpát-medence Reformátussága

„Őrizd a várat!”

Ez volt az igei mottója a Magyar Református Egyház ez évi egységünnepeének, amelyet május 20-án rendeztek meg Nagyváradon, a nemrégiben felújított erődben. A Kárpát-me-

dence egészéből összegyűlt több ezer fő részvételével zajló esemény igehirdetője és szónokái rámutattak: a magyar reformátusság megmaradásának záloga, ha megőrzi a rá bízott várat, Isten Igéjét, Krisztus igazságát.

„Őrizd a várat!” (Náh 2,1) – az egységün-

nep igei mottójához kapcsolódott Bogárdi Szabó István dunamelléki püspök, a Zsinat lelkes elnökének prédikációja. Vajon kinek, az Úr vagy a végnapjait élő asszír birodalmi főváros, Ninive népének szól-e a vár őrzésére buzdító prófétai felszólítás? Ha az előbbinek,

talán a történelmi krízis, a végveszedelem, a közelgő háború és inség idején megszólaló isteni biztatásként, vigasztalásként, ha pedig az utóbbinak, az emberi hatalmaskodást és elbizakodottságot megszegyenítő isteni gúnyként, iróniaként értelmezhetjük. Ha az utóbbiról van szó, most Ninive is megtudhatja – és meg is tudta –, hogy milyen hiábavaló a pusztá emberi igyekezet, most az asszírok is megismerik mindazt, amire eddig ők tanították a kis népeket: a félelmet és a reménytelen küzdelmet, és megtanulják azt, amit a kis népek tudnak a birodalmakról, de a birodalmak nem tudnak önmagukról: napjaik meg vannak számlálva. „Százötven évig állt az Asszír Birodalom, de mi az az örökkévalóságnak?” – tette fel a költői kérdést az igehirdető, aki szerint nemcsak történelmi leckét, hanem személyes, egzisztenciális tanítást is kapunk ebből a bibliai szakaszból.

A hívő ember akkor ad jó választ a Náhúm által közvetített felszólításra, ha megőrzi Isten parancsolatait, tanácsait, igazságait, ha azt figyelni, keresi, hol mutatkozik meg az Úr hívása, kegyelme, és hogy hova, melyik útra küldi őt, amelyet minden e világi körülmény ellenére meg kell tartania. „A keresztyén ember egész élete őrző, odafigyelő élet, a hűség, az állhatatosság, az Istenhez fordulás élete” – hangsúlyozta az egyházi vezető, aki szerint magunkhoz kell vennünk Isten Igéjét, nem indulhatunk el nélküle, az igazság, vagyis az Úr karjaiba kell vetnünk magunkat, mert máskülönben még ő sem tud megőrizni, megtartani minket.

Bogárdi Szabó István rámutatott arra a predestinációs igazságra is, amely szerint ha az Úr nem épít, hiába építenek az építők. „Boldog tapasztalat ez, egyszerre támad belőle remény és türelem. Még a legzaklatottabb helyzetekben is” – mondta a püspök, hozzátéve: ha Isten őriz és épít minket, akkor van remény a jövőre nézve, akkor nincs hiába a munka, a sok korán kelés és későn fekvés.

Az igehirdető emlékeztetett arra is, hogy a jól megépített várak sosem az ostromlók ereje, hanem a belül támadó félelem, árulás vagy a kimerülő készletek miatt esnek el. Amikor 1660-ban Nagyvárad védőinek meg kellett adniuk magukat a töröknek, az erőd átadásáért cserébe három dolgot kértek: szabad elvonulást és azt, hogy vihessék magukkal a nyomdát és a részben már kinyomtatott Bibliát. „Az életüknél is jobban ragaszkodtak Isten Igéjéhez” – mutatott rá a püspök, arra figyelmeztetve, hogy Isten nem hagyta elveszni magyar református népét, mint Ninivét, sőt összegyűjtötte azt, de csak addig fog összetartozni, amíg tudja, hogy jó az Úr, erősség

nyomorúság idején, és őri az ő útját és igazságát, azaz őri a várát.

Isten tévelygő népének visszatéréséért és megújulásáért, a hitújítás mellett az életújulás munkálásáért, valamint az első bátorságáért adott hálát az igehirdetés után elmondott imádságában az Atyának Fekete Károly tiszántúli püspök. A Fíúhoz fordulva azt kérte, őrizze meg a napjainkban üldözött keresztyének hűségét, ne engedje bilincsbe verni Igéje üzenetét, és legyen útítársunk, hogy megnyíljon előttünk a megújulás útja, és áldássá lehessünk a világban. A Szentlélekhez pedig azért könyörgött, hogy tegye maradandóvá bennünk a felismerést: az egyház ma is titokzatos valóság, továbbá hogy tanítson minket, hogy Isten valósága átragyogjon a jogi szervezeten, a régi szertartásokon, az életszabályokon, és gyülekezeteink valódi hajlékká váljanak szerzte a hazában és a nagyvilágban. „Adj méltó egyházkormányzókat, hűséges presbitereket, aktív gyülekezeti munkatársakat, hogy készséggel és örömmel, a többi tag javára és üdvösségére odaszánjuk magunkat szol-

gálatodra. Áldunk, hogy nemcsak a nevesek és a hatalmasokkal tudsz egyházat, gyülekezetet, közösséget és nemzetet építeni, hanem ránk is számítás” – zárta imádságát a püspök.

Bár Isten mérhetetlen szeretetét és jóságából származó ajándékait az ember az Édenben sárba taposta, az emberiség történelme pedig a törést helyreállítani szándékozó kísérletek – reformtörekvések, megújulások, megtisztulások, egységkeresések – legtöbbször kudarcos, de csak azért is neki-nekifeszülő sorozata, a Teremtő türelme még mindig tart, fejtette ki Csúry István királyhágómelléki püspök az egységnap házigazdjaként elmondott köszöntőjében. Szerinte ez a türelem kítartásra bátorít minket. „Mindez annak ellenére van így, hogy az ember alkalmatlanná lett Isten szavaiból felismerni a felkínált lehetőséget, az esély mögötti ígéretet, a mellé rendelt újratevő erő” – mondta az egyházi vezető, aki végül arra figyelmeztetett: Isten megmentő, visszaajándékozó szándékára válaszolnunk kell, hitvallásra, hállára és tettekre kell készet-

nie minket, mert kopár lélekkel, üres szívvel a pusztává silányodó világban nem lehet Édent álmodni, Isten kertjének igazi kincseit megszerezni.

A történelmi koroktól függetlenül mindig jelenlévő ellenség veszélyére és az örökös fontosságára figyelmeztet minket a rendezvény igei mottója *Bara Lajos István* szerint. A királyhágómelléki főgondnok a népünket és egyházunkat ma pusztulással fenyegető veszélyek között „a bevándorlást, a megmaradást veszélyeztető kivándorlást, az európai dilettantizmust és a kisebbségi magyarság beolvasztására törekvő kísérleteket” emelte ki. A köszöntés hangsúlyozta: az ige ebben a helyzetben őrhelyeinkre parancsol minket: minden keresztyénnek úgy kell állnia Istentől kapott helyén, mint őrhelyen. „Feladatunk őrt állni, figyelmeztetni, utat mutatni a családjainkban, az iskoláinkban, a munkahelyünkön, a gyülekezeteinkben, hogy a ránk bízottak el ne vesszenek” – buzdította hallgatóit a főgondnok.

Az egyik legfontosabb nemzetmegtartó és nemzetegyesítő erőnek, az anyanyelv több évszázados őrének, a magyarság megmaradása biztosítékának nevezte a magyar kálvinizmust beszédében a magyar kormány képviselőjében megszólaló *Potápi Árpád* nemzetpolitikai államtitkár, aki szerint a református egyház e szolgálatát nemcsak a múltban végezte, hanem az országhatárokon belül és túl ma is. A politikus rámutatott: a magyar kormánynak ezért is célja az egyházi oktatás, ezen belül különösen a református intézményrendszer fejlesztése és bővítése szerzte a Kárpát-medencében. Az államtitkár hozzátette: a reformáció korához hasonlóan ma újra meg kell erősítenünk a magyarságot megtartó pilléreket, a magyar nemzet megújulását azonban csak a lelki ébredés hozhatja el, amelyben a reformátusoknak ma is kulcsszerepet kell vállalniuk.

A reformáció vallási, politikai és társadalmi jelentőségét méltatta megszólalásában *Victor Opaschi* román vallásügyi államtitkár is, hangsúlyozva a vallásszabadság és a demokrácia alakításában betöltött szerepét.

„Az ötszáz évvel ezelőtti törés ellenére a reformáció az egység üzenetét hordozhatja, mindenekelőtt a reformált egyházak egységében, mert testvérek vagyunk a megújult és a megújuló hitben, de egyszerre minden Krisztus-hívővel is egységben” – vélekedett köszöntőjében az állami Reformáció Emlékbizottság nevében *Hafenschner Károly*, rámutatva, hogy a keresztyén világ elkötelezettsége a közös tanúságtétel mellett nem jól kiszámított stratégia a fennmaradás érdekében, hanem krisztusi szándék. A mi-

niszteri biztos hozzátette: az egyház nem önmagáért él, hanem másokért, különben nem egyház – ez a jövő záloga.

A svájci és a magyar reformátusok több évszázados jó kapcsolatának példáira emlékeztetett és személyes-családi élményeit is felidézte köszöntőjében *Christoph Weber-Bern* a Svájci Protestáns Egyház képviselőjében. „Hiszem, hogy napjaink Európájában, a Krisztust követő és az embert szolgáló egyhá-

zainkban, a népek békés és szabad, a nemzeti és felekezeti határok felett ívelő együttélés érdekében ma is ki kell állnunk a reformáció egyik legfontosabb üzenete mellett: *Soli Deo gloria*, azaz egyedül Istené a dicsőség” – szövegzele a lelkipásztor.

Az ír presbiteriánusok köszöntését Uel Marrs tolmácsolta, elmondva, hogy ötszáz-negyven gyülekezetük a Magyar Református Egyházhhoz hasonlóan országhatárokon átvé-

lő közösség, és első egyházközségüket akkor alapították, amikor megjelent az úgynevezett Váradi Biblia, 1660-ban. Örömet fejezte ki, hogy az elmúlt években az ír és a magyar reformátusok elkezdtek felépíteni egyházaik közös missziói szolgálatát, egyúttal azt kérte az Úrtól, hogy tegye képessé népeinket a reformáció alapértékeinek a megtartására.

Kiss Sándor, fotó: Nagy Károly Zsolt, reformatus.hu

Szent Dujmó napja – Kisebbségi rendezvény Splitben

Immár hetedik éve minden Szent Dujmó napon, azaz május 7-én, ami Split városának napja is egyben „Sudamja” elnevezéssel, az egyhetes műsorsorozatban fellépnek a spliti kisebbségi kultúregyesületek is. A kisebbségi alkalom

Pista” népdalköre ez alkalommal igen gazdag programmal lépett fel, a rock és rock-opera világot elegyítve a magyar népdalokkal, operarészletekkel. A vezénylésért és a fuvolás, furulyán való kíséretért Tóth Noémi zenetanárnő illeti

hajú lány” és a „Legyen a Horváth kertben...” operett egyveleg is. A közönségnek nagyon tetszettek a zeneszámok.

Összesen 7 kisebbség lépett fel ezen az utolsó Sudamja rendezvényen, ami egyben az

május 9-én most már hagyományossá alakult saját elnevezéssel, ami magyarul valahogy így hangzana: „Ott az otthon, ahol szól az ének.”.

Split városának jelenleg nincs polgármestere, így a rendezvényt egy kisebbségi tanácsos nyitotta meg az összegyűlt, nagy részben kisebbségi közönség előtt. A spliti HMDK „Dankó

hála, valamint Csoma Annamária szólóénekesnek és Komenda Lászlónak, aki gitáron és szájharmonikán kísérte az énekeket, s természetesen a kórus is nagy dicsőretet kap a lelkes éneklésért. A „Tavaszi szél” új feldolgozása mellett előadásra került „A költő visszatér”, majd a felejthetetlen Omega szám a „Gyöngy-

Európa napra és a Győzelem napjára esett. Hála, hogy mi is részt vehettünk ezen a rendezvényen és Istennek legyen hála, hogy mindig találkozunk olyan egyénnel, közösségekkel, melyek gazdagabbá, vidámabbá teszik mindennapjainkat, kulturális életünket.

Csoma Annamária

Könyvajánlat

Lapunk szerkesztőségében megrendelhető egyházi kiadványok:

Bibliák:

- Újfordítású Biblia
- standart méret 12x17 cm 11,-
- nagybetűs családi méret 27,-

Énekeskönyvek:

- Nagybetűs énekeskönyv 5,-
- Közepes méretű énekeskönyv 4,50
- Kisméretű énekeskönyv 4,-

Imakönyvek:

- Örömben és bánatban 3,90
- A Sionnak hegyén 2,-
- Sziksza: Keresztyén tanítások 5,5

Saját kiadványaink:

- Csomár Z.: A Csehszlovák államkeretbe kényszerített Magyar Református Egyház Húszéves Története 2,50
- Bogoly János: Templomaink 8,-
- színes fénykép melléklettel
- Pándy B.: Testvéri szó mindenkire 2,-
- Jehova Tanúiról (szlovák nyelven is)
- Jézushoz jöjjetek – imakönyv gyerekeknek és szülőknek színes képekkel 3,50

Címünk: Református Lelkeszi Hivatal
076 74 Drahnov 216

Reformáció 500 játék

Kedves Testvérek!

Az egyházzenei játék 4. fordulójában a sorsolást Homolya Dávid András orgonaművész, nemzetközi orgonaszakértő végezte 2017. május 26-án. Az általa kisorsolt 3 nyertes: **Fülöp Emőke** (Érsekkéty), **Ribarics Márta** (Komárom), **Eröss Attila** (Szina). A nyerteseknek ezúton is gratulálunk. Nyereményüket, Varga Gyöngyi: Remény s ég című könyvét postán küldjük el. A Homolya Dávid Andrással készített beszélgetést a www.refzene.sk honlapon olvashatják el, Bodnár Noémi kérdezte őt az orgonához fűződő kapcsolatáról és világritkaság számba menő hivatásáról, az orgona-szakértőségről.

Az áprilisi kérdések helyes megfejtései: 1. 179. dicséret 2. Szenci Molnár Albert 3. Németország 4. Luther Márton (Sokáig tévesen Kálvinhoz kötötték az idézetet, a kérdéshez fűzött magyarázat is Kálvinra utal) 5. graduál 6. 171. dicséret 7. 262. dicséret.

Az egyházzenei játék júniusi, 6. fordulójának kérdései:

1. A 221. dicséret kapcsán egy olyan szerzőt keresünk (kb. 1500-1583), aki eredetileg katolikus pap volt, a reformációhoz csatlakozva előbb a lutheri, majd a helvét irányt követte. Dési lelkész korában segédkezett Heltai Gáspárnak az Újszövetség fordítása körül. Később kolozsvári magyar prédikátor lett, majd Tordára került és ott 1567-ben az unitárius irányhoz csatlakozott, de Dávid Ferenc radikalizmusát nem tette magáévá. Említett éneke református időszakában keletkezhetett az 51. zsoltár hatása alatt.

2. Mi a műfaja a 385. dicséretnek?

a) jeremiád b) ézsaiád c) ezékiád

3. Melyik az a zsoltár, amelyet a hagyomány szerint a honvédsereg Világosnál 1849. augusztus 13-án az oroszok előtti fegyverletételkor sírva énekelt?

4. Igaz-e, hogy Loys Bourgeois, a genfi egyház énekes kántora az újonnan elkészült zsoltárokat a gyermekeknek tanította meg és az ő segítségével vezette az istentiszteleti éneklést?

5. A „szláv Luther”-nek is nevezett énekíró és énekeskönyvszerkesztő a sziléziai Teschenben született 1591-ben. Középkorai tanulmányai után 1607-től a wittenbergi egyetemen tanul, 1612-ben már Prágában találjuk. Liptószentmiklós lelkésze lesz. Halála előtti évben, 1636-ban jelenik meg nagyszabású kötete, a „Cithara Sanctorum”, amely évtizedekig meghatározó jelentőségű evangélikus énekeskönyv. Ki ő?

6. Kanizsai Pálfi János (kb. 1584-1641), a dunántúli egyházkerület szuperintendense, szabad átdolgozást készített az 51. zsoltár alapján. Így született meg kedves bűnbánati énekünk. Az igen sikerült éneket sok katolikus énekeskönyvbe is felvették. Ennek az éneknek a dallamára énekeljük Tompa Mihály úrvacsorai dicséretét, amelyet azzal a céllal írt, hogy a konfirmáció alkalmával először úrvacsorázó növendékek énekeljék. Hogy kezdődik a Kanizsai Pálfi János által írt ének?

7. Melyik felvidéki városban élt az 1575-ben a 71. zsoltár alapján írt ének, a 257. dicséret szerzője, Nagybankai Mátyás? A város a jezsuita rend betelepítésével (1561) lassanként az ellenreformáció fellelegvára lett, noha ekkor még virágzó protestáns gyülekezet működött ott. A református gyülekezet harcos védelmezője volt 1600 után egy gazdag és művelt polgár, Asztalos András, aki többek között a zsoltárfordító Szenci Molnár Albert irodalmi munkásságát is több ízben jelentős összegekkel támogatta.

A helyes megfejtéseket az egyhazzeneijatek@reformata.sk

címre várjuk július 14-ig. Sok sikert Isten áldásával!

Bodnár Noémi

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara felvételt hirdet doktorandusz-képzésre (PhD.)

Jelentkezni lehet **2017. június 30-ig** az alábbi témákra:

PhD - témák a 2017/2018-as évre

Őszötvetség:

- Kiválasztás az Őszötvetségben

Újszövetség:

- Pál tanítása a megigazulásról

Rendszeres teológia:

- Előbbrejutás – Mi ez, és jó-e mindig?
- A logika szerepe a rendszeres teológiában

Vallás-és filozófia-történet:

- Hans Küng, a valláskutató teológus

Egyháztörténet:

- A Szlovákiai Református Keresztény Egyház lelkészképzése Prágában 1945-től napjainkig.
- Felvidéki illetőségű református teológusok és lelkészek peregrinációi, s annak hatása az egyházi életre az 1881 és 1938 közötti időszakban.

Gyakorlati teológia:

- Palliatív care és az egyházi intézetek
- Igehirdető egyház a 'mit és hogyan' összefüggésében

Felvételi időpontja: 2017. augusztus 21-én

- bővebb információ kérhető: levaia@uj.s.sk, tel: 00421-35-3260657

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara felvételt hirdet **ThDr.** cím megszerzésére

Jelentkezni lehet **2017. június 30-ig**.

ThDr. - témák a 2017/2018-as évre

Őszötvetség:

- Idegen istentisztelet a Deuteronomiumi Történeti Műben

Újszövetség:

- Jézus viszonya a törvényhez

Rendszeres teológia:

- Munka, gazdasági erő, pénz és pénzügyi stabilitás – etikai vetületek
- Tudományos teológia és keresztény hit – ellentét vagy folytonos elem? Perspektívák egy termékeny teológiai téma tanulmányozásához

Vallás-és filozófia-történet:

- Vallás és ember (homo religiosus)

Egyháztörténet:

- Zsidómentő református lelkészek a 2. világháborúban.
- A református egyházi oktatás története az 1918-1938 közötti időszakban.

Gyakorlati teológia:

- A lelkési identitás
- Mai gyülekezetépítési modellek alkalmazása a református egyházi keretekben (Kárpát-medencei összefüggésekben)

Felvételi időpontja: 2017. augusztus 21-én

- bővebb információ kérhető: levaia@uj.s.sk, tel: 00421-35-3260657

Pizidiai Antiókia zsinagógájában

ApCsel 13

Kedves Olvasóink! Pünkösöd környékén illik a Szentlélek munkájával foglalkozni még egy ilyen cikkben is, mint ez a mostani. Éppen ezt fogom tenni, csak egy kicsit másként. Nem a Szentlélek kitöltésével fogunk foglalkozni, hanem azzal a munkával, melyet emberekben végzett, és amelyet ezek által az emberek által végzett.

A napokban az Apostolok Cselekedeteit olvassuk a bibliaolvasó vezérfonal szerint. Néhány napja olvashattunk arról, hogy Saulból Pál apostol lett. Később pedig Pál apostol a Szentlélek vezetésével elindul, hogy tanítvánnyá tegyen minden népeket, engedelmeskedve Jézus Krisztus parancsának. A Bibliából tudjuk, hogy Pál három misziói útra vállalkozott. Ezek közül most az elsővel, ennek is az egyik állomásával fogunk foglalkozni, ami a pizidiai Antiókiában történt.

Pál, szokásához híven, először a zsinagógába ment el. Itt részt vettek az istentiszteleten, és miután felolvasták a bibliai olvasmányokat, megkérték Pált, hogy mondjon a gyülekezetnek valami biztatót. Ekkor felállt, és a választott nép történetét kezdte elbeszélni a hallgatóknak. A kiválasztástól kezdve, a bírácson és királyokon keresztül egé-

szen Keresztelő Jánosig, és aztán folytatva Jézus Krisztusig. Elmondta, mi történt vele. Hogyan adták át Pilátusnak, hogy feszítették keresztre, hogyan támadt fel a harmadik napon, hogy megváltson minket bűneinkből, és örök életet adjon. Végül kimondja, hogy csak általa lehet bűnbocsánata, és csak hit által. Jézus áldozatáért megbocsáttatnak bűneink, de csak azoknak, akik hisznek benne, akik az életüket átadják Krisztusnak.

Amikor ezeket elmondta, az emberek nagyon lelkesek lettek. Kérték őket, hogy jöjjenek el következő szombaton is, és beszéljenek nekik még ezekről a dolgokról. Pálék szívesen tettek eleget a felkérésnek, de amikor megérkeztek a zsinagógában, ott már nagyon sok olyan ember is volt, akik csak azért jöttek, hogy rájuk támadjanak, hogy kétségbe vonják szavaikat, az általuk hirdetett evangéliumot. A vita odáig fajult, hogy Pált és Barnabást elűzték a város határából. De még mielőtt ez megtörtént volna, Pál mondott egy nagyon fontos dolgot. „Először nektek kellett hirdetnünk az Isten igéjét, mivel azonban ti elutasítjátok, és nem tartjátok magatokat méltónak az örök életre, íme, a pogányokhoz fordulunk.” Mi

magyarok ezt úgy mondanánk, hogy nem erőszak a disznótör. Az Isten felkínálja a kegyelmét. Mindenki számára elérhető, ingyen van, nem kell érte fizetni, csak hinnünk kell benne. Az ember legnagyobb bűne, ha erre az ajánlatra azt mondja, hogy nem kér belőle. Sajnos sokan voltak Antiókiában, és sokan vannak ma is, akik azt mondják, hogy nem akarnak, vagy nem tudnak hinni benne. De ami örvendetes, az mindenképpen az, hogy akkor is voltak, és most is vannak olyanok, akik hisznek. Akik örömmel fogadták az evangélium szavát, és akik elfogadják Krisztus bűnbocsánatát, és az örök életet. Remélem, hogy jelen sorok olvasói között is sokan vannak ilyenek.

Imádság: Mindenható Isten! Köszönjük a Te kegyelmedet, mely Krisztusban számunkra is elérhető. Add, hogy hittel elfogadjuk, és miénk legyen a bűnök bocsánata és az örök élet. Ámen.

Aranymondás: „Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.” Jelenések 2: 10

Kraus Viktor

IFI Rejtvény

Fejtsük meg együtt!

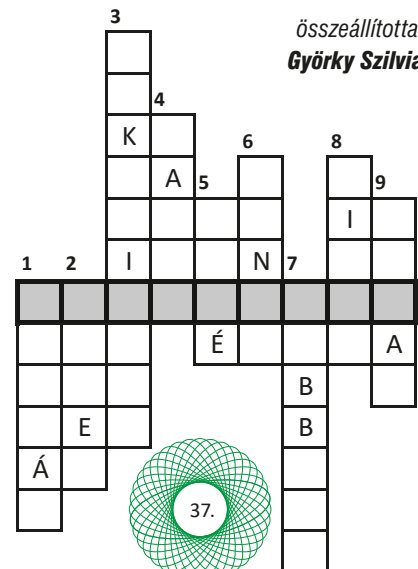
Ez alkalommal, a tanítványok neveiből áll össze a megfejtés. A nevek a Károli-Bibliában található formájuk szerint szerepelnek rejtvényünkben.

1. Először Keresztelő János tanítványa volt, aztán hívta el Jézus (Jn 1,41)
2. Az ő anyósát gyógyította meg Jézus (Mt 8,14)
3. Júdás vezetékneve (Mk 3,19)
4. Kettősnek (Iker) is hívták (Jn 11,16)
5. Az a tanítvány, aki vámszedő volt (Mt 9,9)
6. Ő mondja el, hogy valaki Jézus nevével visszaélve, ördögöket űz ki (Lk 9,49)
7. Az, akit Taddeusnak is hívták (Mt 10,3)
8. András testvére (Mt 10,2)
9. Alfeus fia (Mk 3,18)

A rejtvény megfejtését a Szerkesztőség címére lehet beküldeni, 2017. július 15-ig: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Drahňov 076 74**

vagy e-mail-ben (fotó mellékleltként, a neveteket írjátok a rejtvény mellé!)
a refujasg.csoma@gmail.com e-mail címre.

összeállította:
Györky Szilvia

REFORMÁTUS
Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Terjeszti a Deregyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő - Csoma László,
felelős szerkesztő - Györky Szilvia

Szerkesztők: Csoma Annamária, Kraus Viktor
kárpátmedencei tudósítónk: Fábián Tibor,
Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregyő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk